

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

1. pielikums

Es redzu (ko?) _____

Es domāju, ka _____

Es pieņemu, ka _____

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

2. pielikums

Uzdevumu veikšanas secība

1. komanda	1. stacija	2. stacija	3. stacija	4. stacija	5. stacija
2. komanda	2. stacija	3. stacija	4. stacija	5. stacija	1. stacija
3. komanda	3. stacija	4. stacija	5. stacija	1. stacija	2. stacija
4. komanda	4. stacija	5. stacija	1. stacija	2. stacija	3. stacija
5. komanda	5. stacija	1. stacija	2. stacija	3. stacija	4. stacija

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

3. pielikums / 1. stacija

Izvērtējiet dotos apgalvojumus! Atbilžu lapā ar „x” atzīmējiet pareizo atbildi!

APGALVOJUMS

1. Senākā Latvijā atrastā nauda ir romiešu monētas (1.–4. gs.).
2. Arī Latvijā ir atrastas grieķu monētas, kas uzskatāmas par senākajām Eiropas teritorijā kaltajām monētām.
3. Agrie viduslaiki Latvijas teritorijā dēvēti par bezmonētu posmu.
4. Latvijas teritorijā laikā no 5. līdz 8. gs. beigām par maksāšanas līdzekli galvenokārt izmantoja bronzu.
5. Pēc Rīgas pakļaušanās poļu varai 1581. gadā Latvijas teritorijā sāka kalt naudu pēc poļu naudas sistēmas, kuras pamatā bija dālderis.
6. Pirmā papīra nauda Latvijā parādījās 19. gadsimtā.
7. 1920. gadā par oficiālo maksāšanas līdzekli kļuva lati un santīmi.
8. Latu nomināli un izskats laika gaitā nemainījās.
9. 1994. gadā par Latvijas oficiālo valūtu kļuva lats.
10. 2013. gadā par Latvijas oficiālo valūtu kļuva eiro.

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ**3. pielikums / 2. stacija**

Izpildiet testu! Katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde.

1. Sākotnējais vienotās ES valūtas nosaukums bija:

- a) eiro
- b) ekajs
- c) marka
- d) eira

2. Patlaban eirozonā ir:

- a) 16 valstis
- b) 17 valstis
- c) 18 valstis
- d) 19 valstis

3. Rundāles pils ansamblis ir viens no izcilākajiem sava laika noteikta arhitektūras stila pieminekļiem Latvijā. Kuras eiro banknotes dizains veltīts šim arhitektūras stilam?

- a) 20 eiro
- b) 50 eiro
- c) 100 eiro
- d) 200 eiro

4. Kurš no šiem simboliem nav bijis uz 1 lata monētas?

- a) Ezis
- b) Pūcessakta
- c) Ūdensroze
- d) Līdaka

5. Kādi materiāli bija lata jubilejas un piemiņas monētu sastāvā?

- a) Tikai sudrabs
- b) Tikai zelts un sudrabs
- c) Zelts, sudrabs, niolijs, dzintars, granīts
- d) Zelts, sudrabs, dzintars, smaragds

6. Atjaunotā lata dzimšanas diena ir 1993. gada 5. marts. Kura naudaszīme šajā dienā tika laista apgrozībā?

- a) 1 lata un 5 latu banknote
- b) 5 latu banknote un visu veidu monētas
- c) Tikai 5 latu banknote
- d) Visas nominālvērtības banknotes un monētas

7. 5 eiro pretviltošanas elementa ūdenszīmē attēlots:

- a) ES robežas
- b) ES prezidenta portrets
- c) mitoloģijas tēls Eiropa
- d) arka

8. Kāds bija lata un rubļa kurss 1940. gadā pēc Latvijas okupācijas?

- a) 1 lats : 2 rubļi
- b) 1 lats : 1 rublis
- c) 2 rubļi : 1 lats
- d) 5 rubļi : 1 lats

9. 5.–8. gs. Latvijas teritorijā bija bezmonētu laiks, jo par maksāšanas līdzekli galvenokārt izmantoja:

- a) sudrabu
- b) varu
- c) vara un misiņa sakausējumu
- d) dzelzs stienīšus

10. Latvijā 20. gs. sākumā apgrozībā bija:

- a) tikai lati
- b) tikai rubļi
- c) rubļi un markas
- d) rubļi, markas un dukāti

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

3. pielikums / 3. stacija

Atrisīniet krustvārdu mīklu!

Vertikāli:

1. Kādu monētu pasakā atrada skopais Ansis (dsk.)?
2. 1992. gadā ieviesa Latvijas rubli. Kā to sauca tautā?
3. 1523. gadā sāka kalt pirmo zelta naudu, kuras nosaukums bija... (dsk.).
4. Naudas vienība vācu okupācijas laikā.
5. 8. gs. sudraba stienītis.
6. 1922. gadā apstiprināta naudas vienība.
7. Papīra naudaszīme.

Horizontāli:

3. Latviešu pasakās bieži minēta monēta.
8. Seno kuršu maksāšanas līdzeklis.
9. 2018. gadā mazākā naudas vienība.
10. 18. gs. Krievijas monēta.

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

3. pielikums / 4. stacija

Eiropas
Savienības
māja

Aizpildiet tabulu atbilžu lapā, pirmajā rindā ierakstot atbilstošo attēla burtu (mazo) un otrajā rindā – nosaukuma burtu (lielo)!

		Nosaukums	Attēls
1.	10.–13. gs.	A santīms	a
2.	12. gs.–1561. g.	B brakteāts	b
3.	16. gs. (1526. g.)	C reihsmarka	c
4.	17. gs.	D dirhēms	d
5.	18. gs.	E cents	e
6.	1922.–1940. g.	F dālderis	f
7.	1941.–1944. g.	G santīms	g
8.	1945.–1991. g.	H zelta rublis (červoņecs)	h
9.	1993.–2014. g.	I vērdiņš	i
10.	No 2014. g.	K kapeika	k

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

3. pielikums / 5. stacija

Literatūrā ir atrodami teksti, kuros ir lietoti naudas vienību nosaukumi dažādos Latvijas vēstures posmos. Atbilžu ailītē ierakstiet iztrūkstošo naudas vienību dotajā fragmentā: santīms, rublis, reihsmarka, feniņš, mārkā, sestercijs, vērdiņš, dālderis, kapeika, lats.

FRAGMENTI

1. Rīga savu neatkarību apliecināja 1211. gadā, kad bīskaps Alberts sāka kalt naudu, kas bija ļoti līdzīga bīskapa Alberta zīmogam. Tās nosaukums nāca no lejasvācu valodas _____. („100 Latvijas vēstures relikvijas”)
2. Tā pagāja daudz gadu. Ansim piederēja jau puspilsētas, nu visi viņu sauca par Bagāto Ansi. Viņa namos cilvēki sakrāja daudz draudzības un mīlestības, tik Bagātam Ansim nebija draugu, izņemot _____. (K. Skalbe. „Pasaka par Ansi”)
3. Nav tā, ka Boņukam nebūtu savas naudas. Viņam ir vectēva dāvinātais maks... Vajag saskaitīt, rīko Justs, un Boņs dara, kā sacīts. Justs izber Boņa maka krājumu cepurē un nopūšas: vienpadsmit _____. (J. Klīdzējs. „Cilvēka bērns”)
4. Leģionāri ir sastājušies aplī ap vīru, kurš metīs gaisā _____, un skatās, kas nu būs. Sviedējs smaida puiciski, bet prāvo _____ apdomājies liek uz īkšķa. „Tā nebūs labi!” kāds joko. „Mildiņu mētāt!” (A. Zelčs. „Leģionāri”)
5. Es piesolījos tulkot to no ebreju un grieķu avotiem. Zviedrijas karalis Kārlis XI atzina to par pieņemamu un lika izsniegt līdzekļus uz to 7500 _____. (Ernests Gliks par Bībeles tulkošanu)
6. Jaunais Gaitiņš bija kādam vīram precību lietās pretinieks – šis tad iekārdināja Oliņus uz Gaitiņu māju. Iedeva pats vecajam Gaitiņam 25 _____ naudas un piemānīja viņu slepen. (R. un M. Kaudzītes. „Mērnieku laiki”)
7. Duļķaini brūnā saulespuķu eļļas pudele par 91 _____ jau ir filozofiskas apceres vērtā. (G. Repše. „Alvas kļiedziens”)
8. _____ vērtība kritās acīm redzot, bieži vien vajadzēja simt un vairāk, lai nopirktu to, ko senāk samaksāja ar vienu vienīgu mūsu spožo sidraba latiņu. (A. Eglītis. „Izsalkuša zēna pavārgrāmata”)
9. Katrs, kam ir ģimene un paša iztika, savā noliktajā reizē būs par naktssargu; ja to nebūs darījis, pilsētas pārvaldei maksās trīs _____. (Rīgas rātes rīkojums)
10. Nav drošu ziņu, ka šīs monētas Latvijas teritorijā būtu pildījušas naudas funkcijas mūsdienu izpratnē, bet kā maiņas līdzeklis tās gan lietotas. Romiešu monētas dotas līdzī mirušajam kā kapa piedeva, kas liecina par to, ka tās uzskatītas par vērtīgām. (Lielā Latvijas enciklopēdija)

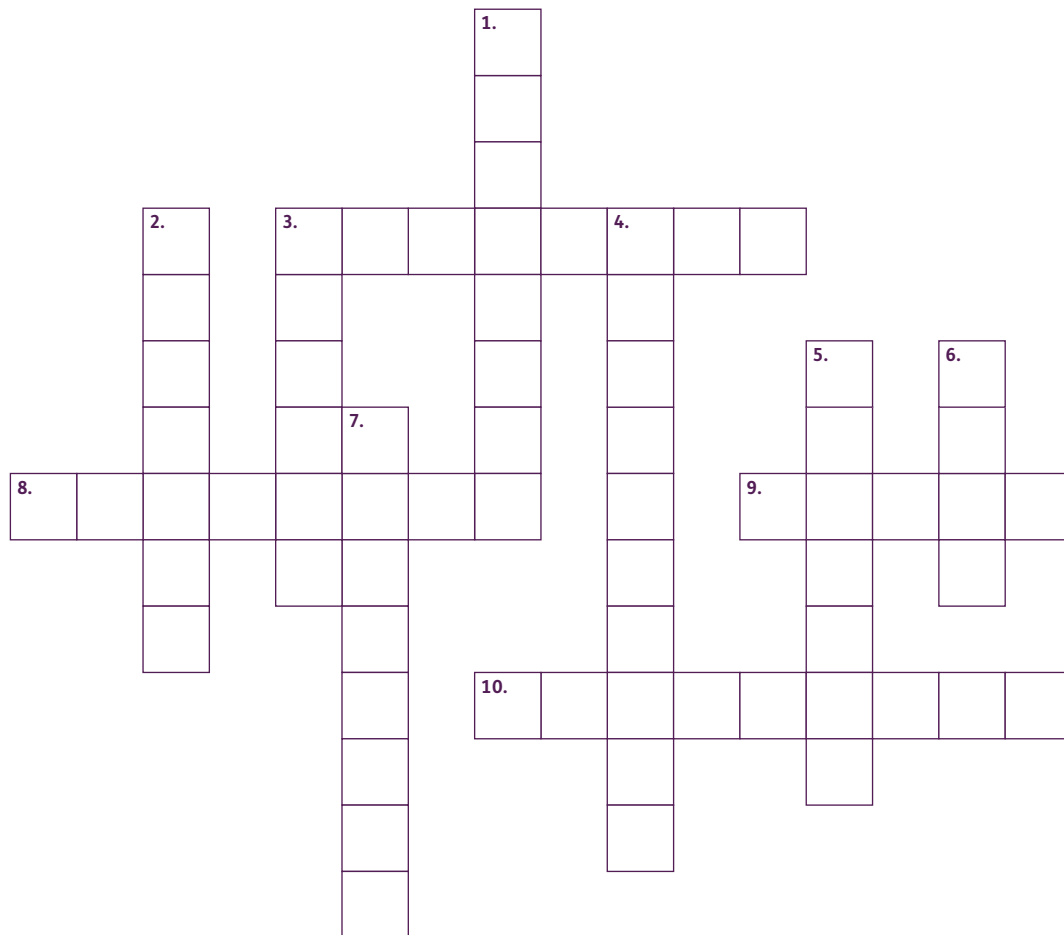
NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

4. pielikums / 2

Atbilžu lapa

3. stacijas uzdevums. Atrisiniet krustvārdu mīklu!

4. stacijas uzdevums. Veidojiet atbilstošas kombinācijas!

Laikmeta Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Attēla burts										
Nosaukuma burts										

5. stacijas uzdevums. Ierakstiet atbilstošo naudas vienību pretī citāta numuram!

Avots	1	2	3	4	5
Nauda					

Avots	6	7	8	9	10
Nauda					

NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

5. pielikums / 1

Pareizās atbildes

1. stacijas uzdevums.

Apgalvojums	Pareizi	Nepareizi
1.	X	
2.		X
3.	X	
4.		X
5.	X	
6.	X	
7.		X
8.		X
9.	X	
10.		X

2. stacijas uzdevums.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A									X	
B	X							X		X
C		X	X		X		X			
D				X		X				

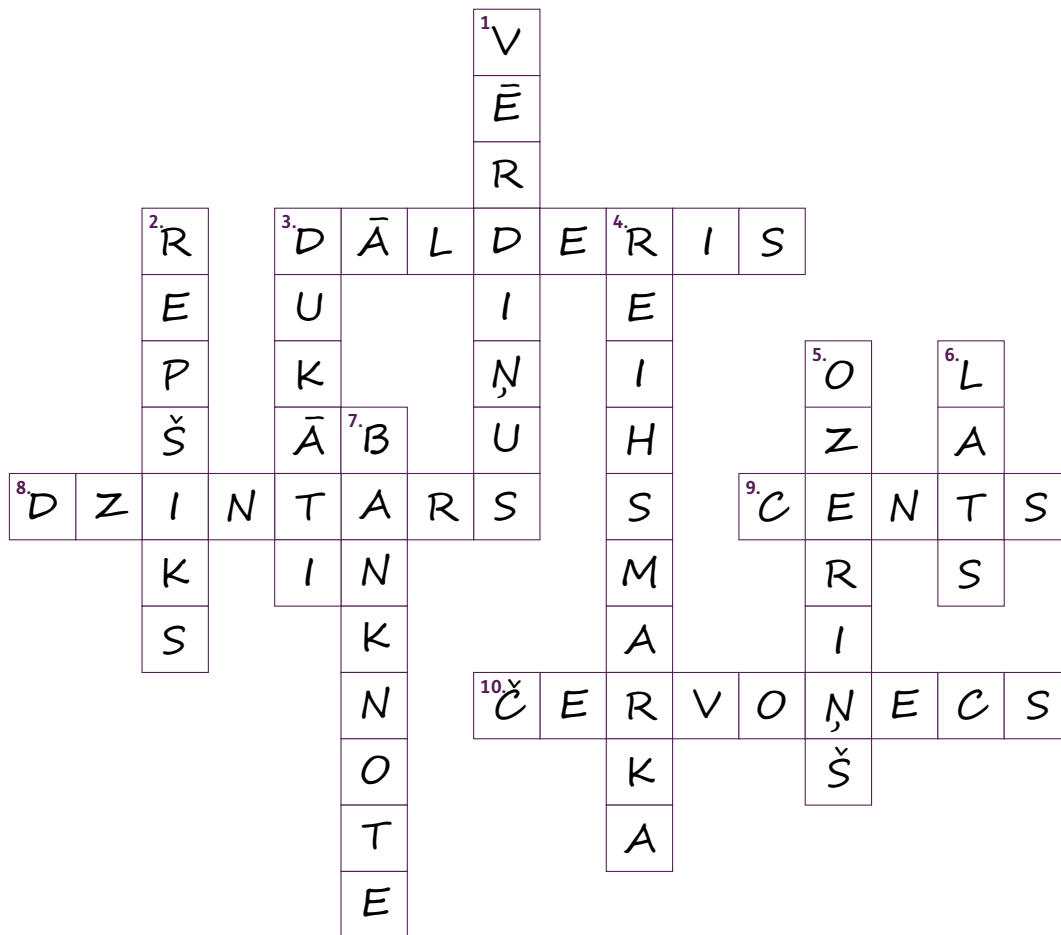
NAUDAS VĒSTURE LATVIJĀ

5. pielikums / 2

Pareizās atbildes

3. stacijas uzdevums.

4. stacijas uzdevums.

Laikmeta Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Attēla burts	D	B	I	F	H	A vai G	C	K	A vai G	E
Nosaukuma burts	g	k	f	d	b	e	a	i	h	c

5. stacijas uzdevums.

Avots	1	2	3	4	5
Nauda	Feniņš	Vērdiņš	Santīms	Lats	Dālderis

Avots	6	7	8	9	10
Nauda	Rublis	Kapeika	Reihsmarka	Mārka	Sestercijs